

2020-11-23

Infrastrukturdepartementet

Er referens/dnr

Transportmarknadsenheten

Diarienummer I2020/02448

Annica Liljedahl, Regeringskansliet

Remissvar I2020/02448

Transportföretagen har fått möjlighet att lämna synpunkter på Transportstyrelsens regeringsuppdrag av om åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal utbildningsverksamhet.

Transportföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation inom transportnäringen, inklusive motor- och petroleumbranscherna samt säkerhetsbranschen. I våra nio förbund ingår drygt 9 700 medlemsföretag som tillsammans har cirka 221 000 anställda. Inom sakområdet kompetensförsörjning har Transportföretagen uppdraget att företräda branschen i utbildnings- och arbetsmarknadsfrågor gentemot beslutsfattare, myndigheter och andra samhällsorgan och att verka för ändamålsenlig utbildning och kompetensförsörjning

Bakgrund

Regeringen har uppdragit åt Transportstyrelsen att överväga lämpliga åtgärder som kan bidra till att motverka illegal verksamhet i samband med trafikutbildning samt fusk vid prov för förarbehörigheter eller yrkesbehörigheter på väg. I uppdraget ligger att ta fram författningsförslag samt underlag med konsekvensbeskrivning av förslagen.

Följande åtgärder föreslås

- Intygandeförfarande i samband med alla typer av kunskapsprov som utförs vid Trafikverket.
- Den som fuskar, erbjuder otillbörlig förmån, hotar, bråkar eller stör får stängas av från prov i upp till två år.
- Bättre information om sanktionsmöjligheter.
- Kameror i fordon som används vid körprov.
- Begränsning av tillåtna provfordon för behörighet B.
- Antal elever som en handledare får övningsköra med begränsas till högst fem samtidigt.
- Intygandeförfarande och sanktionsmöjligheter kopplade till rapportering av genomförd utbildning.
- Krav på att medföra identitetshandling vid övningskörning.
- Skärpt straffskala vid överträdelser av lagar som rör trafikskolor och andra utbildare.
- Polisen får direktåtkomst till fler av Transportstyrelsens uppgifter.



- Ändrad hantering av provtagares tillhörigheter vid provtillfället.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

Härigenom föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488)

dels att rubriken närmast före 3 kap. 15 § ska lyda ”Skyldighet att medföra körkort eller identitetshandling”,

dels att 10 kap. 1 § ska ha följande lydelse, *dels* att det i 3 kap. ska införas ny paragraf 15 a § av följande lydelse, *dels* att det i 9 kap. ska införas nya paragrafer 1 och 2 a §§ av följande lydelse.

Transportföretagen tillstyrker förslag till ändring.

1.2 Förslag till ändring i bilaga 5 till Riksåklagarens föreskrifter (1999:178) om ordningsbot för vissa brott

Härigenom föreskrivs i fråga om bilaga 5 till Riksåklagarens föreskrifter (1999:178) om ordningsbot för vissa brott *dels* att nummer 1, 2 och 3 ska ha följande lydelse, *dels* att det i bilagan införs en ny punkt 5 av följande lydelse.

Transportföretagen tillstyrker förslag till ändring.

1.3 Förslag till förordning om ändring i körkortsförordningen (1998:980)

Härigenom föreskrivs i fråga om körkortsförordningen (SFS 1998:980) *dels* att 3 kap. 11 § ska ha följande lydelse, *dels* att det i 9 kap. ska införas en ny 4 § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse Föreslagen lydelse **3 kap. 11 §**

Den som avlägger ett körprov inför en förarprövare hos Trafikverket *skall* tillhandahålla ett fordon som är lämpligt för provet.

Den som avlägger ett körprov inför en förarprövare hos Trafikverket *ska* tillhandahålla ett fordon som är lämpligt för provet.

Vid körprov för behörighet B får sökanden endast använda fordon som tillhandahålls av Trafikverket eller trafikskola som avses i 1 § lag (1998:493) om trafikskolor.

Transportföretagen tillstyrker förslaget. En reglering finns redan i dag när det gäller uppkörning för privatpersoner med fordon som har enkelkommandon. Det är ytterst få privatister som har fordon med dubbelkommandon och som kommer att beröras negativt av ändring i förordningen. Vinsten att motverka illegal verksamhet överväger detta. Dessutom finns möjlighet att använda Trafikverkets bilar vid uppkörning.

1.4 Förslag till lag om ändring i lag (1998:493) om trafikskolor

Härigenom föreskrivs i fråga om lag (1998:493) om trafikskolor att 9 § ska ha följande lydelse.

Transportföretagen tillstyrker förslaget.

1.5 Förslag till förordning om ändring i vägtrafikdataförordningen (2019:382)

Härigenom föreskrivs i fråga om vägtrafikdataförordningen (2019:382) dels att 6 kap. 3 § ska ha följande lydelse, dels att bilaga 2 ska ha följande lydelse.

Transportföretagen tillstyrker förslaget.

Bilaga 2. Behörigheter

Ang. ändring av lydelse till "Särskilda bestämmelser om gallring"

Nuvarande lydelse

2. Körkortsuppgifter

Särskilda bestämmelser om
gallring

Transportföretagen tillstyrker ändring under 2.1–3.4

5. Uppgifter om

yrkesförarkompetens

5.1 Yrkesförarkompetens

5.3 Prov

Särskilda bestämmelser om
gallring

Transportföretagen tillstyrker ändring i 5.1 och 5.3

1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens
dels att rubriken närmast före 4 kap. 1 § ska lyda "Utbildning och prov",
dels att 12 kap. 1 § ska ha följande lydelse, dels att det i 4 kap. ska införas ny paragraf 2 a § av
följande lydelse, dels att det i 11 kap. ska införas ny paragraf 3 § av följande lydelse.

Transportföretagen tillstyrker förslag till lydelse.

1.8 Förslag till förordning om ändring i förordning (2007:1470) om yrkesförarkompetens

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens att 5 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

Föreslagen lydelse

Om föraren har genomfört delar av fortbildningen hos *en eller* flera utbildningsanordnare ska den som anordnat delkursen rapportera till Transportstyrelsen att *delkursen* är genomförd. *Den utbildningsanordnare som har anordnat den sista delkursen ska rapportera till Transportstyrelsen att fortbildningen är genomförd.*

Transportföretagen ställer sig mycket positivt till förslag till ändring av inrapporteringsprocessen och att delkursrapportering införs. Dock anser inte

Transportföretagen att sista och femte utbildningsanordnaren skall bära ansvar för att kontrollera tidigare inrapporteringar och därmed vara den som rapporterar till Transportstyrelsen att femte och sista delkursen är genomförd. Transportföretagen anser att Transportstyrelsen skall, inom ramen för den It-teknik som finns tillgänglig på marknaden, automatisera så att systemet känner av när samtliga delkurser är inrapporterade och därmed utfärda ett utbildningsbevis. Det är orimligt att en utbildningsanordnare skall vara den som ansvarar för tidigare utbildningar för att ett yrkeskompetensbevis skall utfärdas. Detta kräver också att samtliga utbildningsanordnare har tillgång till systemet.

1.9 Förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211)

Härigenom föreskrivs i fråga om taxitrafiklagen (2012:211) att 7 kap. 3 § ska ha följande lydelse.

Transportföretagen tillstyrker förslag till lydelse.

1.10 Förslag till förordning om ändring i taxitrafikförordningen (2012:238)

Härigenom föreskrivs i fråga om taxitrafikförordningen (2012:238) dels att 2 kap. 3 § ska ha följande lydelse, dels att 3 kap. 5, 10 och 152 §§ ska ha följande lydelse.

Transportföretagen tillstyrker förslag till lydelse.

1.11 Förslag till lag om ändring i yrkestrafiklagen (2012:210)

Härigenom föreskrivs i fråga om yrkestrafiklagen (2012:210) att 7 kap. 2 §

Transportföretagen tillstyrker förslag till lydelse.

1.12 Förslag till förordning om ändring i yrkestrafikförordningen (2012:237)

Härigenom föreskrivs i fråga om yrkestrafikförordningen (2012:237) att 1 kap. 6 § ska ha följande lydelse

Transportföretagen tillstyrker förslag till lydelse.

3 Förslag och bedömningar

3.1 Intygsförfarande för den som utför prov samt sanktionsmöjligheter vid hotfullt uppträdande eller försök till fusk i samband med prov

Förslag

Transportstyrelsen föreslår att det i myndighetens föreskrifter införs krav på intygsförfarande i samband med alla typer av kunskapsprov som utförs vid Trafikverket.

Transportstyrelsen föreslår också nya bestämmelser om att den som fuskar, erbjuder otillbörlig förmån, hotar, bråkar eller stör får stängas av från prov under högst två år.

Blivande förare bör informeras bättre om befintliga sanktionsmöjligheter. Transportstyrelsen avser att göra detta i samarbete med Trafikverket.

För att förebygga och få underlag i bevishänseende rekommenderar Transportstyrelsen att Trafikverket ansöker om att få använda kameror i fordon som används vid körprov.

Transportföretagen ställer sig till stor del positiv till de förslag Transportstyrelsen föreslår. Transportföretagen anser dock att ett förtydligande krävs rörande krav på kameror vid användning av trafikskolors eller gymnasieskolors fordon. Att installera kameror är förenat med en kostnad. Förslagsvis tillhandahåller Trafikverket portabel kamera vid uppkörningstillfället.

3.2 Begränsning att endast Trafikverkets eller godkänd trafikskolas fordon får användas vid prov

Förslag

Transportstyrelsen föreslår att endast Trafikverkets eller godkänd trafikskolas fordon får användas vid prov för behörighet B, dock med vissa undantag. Vid bokning av prov ska trafikskola ange trafikskolekod och gymnasieskola ange företagskod.

Transportföretagen tillstyrker förslaget

3.3 Ytterligare begränsning av antalet handledartillstånd som en person kan ha

Förslag

Transportstyrelsen föreslår att det antal godkännanden som en handledare får ha samtidigt begränsas till högst fem elever.

Uppgift om elev för vilket ett godkännande som handledare gäller sparas i vägtrafikregistret och gallras fem år efter att godkännandet upphörde.

Transportföretagen tillstyrker förslaget.

3.4 Andra åtgärder som kan motverka illegal förarutbildning

Åtgärder mot fusk vid rapportering av utbildningar

Förslag

1) Transportstyrelsen föreslår att den som rapporterar en genomförd utbildning eller prov på heder och samvete ska intyga att de uppgifter som lämnas är riktiga. En särskild ansvarsbestämmelse läggs in i de lagar som reglerar rapporteringen för utbildningen. Möjligheterna till företagsbot bör också göras mer kända.

2) Rapporteringsavtalen bör ses över och tidsbegränsas.

3) Transportstyrelsen föreslår dessutom att förslaget som tidigare lämnats in om rapportering av delkurs inom fortbildning för yrkesförarkompetens ska genomföras¹² (se avsnitt 3.6.2).

Transportföretagen anser inte att man kan ålägga ansvarig utbildare för femte och sista delkursen inom fortbildning för YKB att bära ansvar för tidigare inrapporterade fortbildning och på *heder och samvete* rapportera in att samtliga delkurser är genomförda.

Transportföretagen anser att med dagens teknik kan man kräva att Transportstyrelsens system skall klarar av att registrera när hela fortbildningen är genomförd och därmed utfärda ett yrkeskompetensbevis. Detta skall inte åläggas en utbildningsanordnare som genomför en eller flera delkurser.

I övrigt tillstyrker Transportföretagen förslag på åtgärder.

3.4.2 Möjlighet att kontrollera körkortstillstånd och koppling till godkända handledare

Transportföretagen tillstyrker förslaget.

3.4.3 Sanktionsmöjligheter vid brott mot lag som rör trafikskolor och utbildare

Transportföretagen tillstyrker förslaget.

3.4.4 Direktåtkomst för polisen

Transportföretagen tillstyrker förslaget.

3.5 Andra åtgärder som kan motverka fusk vid prov för förarbehörigheter och yrkesbehörigheter på väg

3.5.1 Försvåra användning av teknisk utrustning för fusk

Förslag

Transportstyrelsen föreslår att väskor och andra personliga tillhörigheter ska placeras på anvisad plats i samband med prov på Trafikverket

Transportföretagen tillstyrker förslaget.

Med vänlig hälsning

2020-11-23



Maria Sjölin Karlsson
Regionalt verksamhetsansvarig Kompetensförsörjning
Transportföretagen